

VIERING HUWELIJKSDAG

Overdenking bij 1 Korinthiërs 13 (vert. NBV)

'Waar moet het over gaan op jullie bruiloft?' was mijn vraag. Het antwoord liet geen seconde op zich wachten: 'Over de liefde'.

Dat was duidelijk. Maar niettemin een zware opgave. Want wie brengt het onzegbare onder woorden en wie zal het onbeschrijfelijke beschrijven? Liefde....

Liefde is niet iets wat je ontwerpt en vervolgens uitbeeldt. Ook niet iets wat vanzelf uit je innerlijk opbloeit. Liefde *overkomt* je. Tot je verrukking. Het wordt je *gegeven*, van buitenaf, van Bovenaf, zou ik zeggen.

We grijpen naar een tekst die ons helpen kan. De wereldliteratuur biedt ons ontelbare verwoordingen van liefde in proza en poëzie; de liefdesliedjes waren nooit van de lucht en de beeldende kunst heeft zich uitgeput in verbeeldingen. Maar dit mysterie is uiteindelijk nooit in woord, klank of beeld te vangen.

De Grieken hadden *Eros*. Dienaar van Aphrodite, godin van de liefde. Van hem komt ons woord '*erotisch*'. Wie denkt dan niet aan lichamelijke, seksualiteit, zinnelijke vreugde en zelfs dronkenschap, uitdrukkingen van levensverrukking.

Plato is een verheven filosoof. Hij past oude mythen in zijn filosofie in. Hij schrijft over Eros, niet over het gevleugelde jongetje dat zijn pijlen afschiet op een man en een vrouw, zodat ze verliefd op elkaar worden. Hij tekent Eros als de hemelse macht van het streven naar het volmaakte, van het lagere naar het hogere.

Stel: een *wetenschapper* trouwt met een *schrijfster*.

De wetenschapper zoekt naar waarheid . Hoe kom ik via mijn onderzoek, langs de weg van mijn formules, naar een nieuw stukje van de waarheid?

De tekstschrijfster zoekt naar schoonheid. Hoe kan ik, door nog eens te slijpen aan mijn moedertaal, een tekst bereiken die glanst van schoonheid?

Dat alles is de Eros van Plato. Liefde, die strééft, omhoog wil, die verwerft, die in bezit neemt, die eigen leegte vult, waar je zelf beter van wordt.

De Skandinavische theoloog bisschop Anders Nygren schreef eens een boek '*Eros en Agape*'. U hoort het al: naast eros zet hij een *ander* woord voor liefde. Het woord van Paulus in 1 Kor.13. Een bijbels woord. De bijbel gebruikt nergens het woord 'eros', altijd het woord 'agapè'.

Agapè is anders. Nee, ze komt niet in de plááts van de eros, alsof het erotische niet bestaat en niet past. Ze staat náást eros en neemt de eros in bezit. Overstijgt hem zonder hem weg te duwen. Wat is immers liefdesleven zonder erotiek?

Onbestaanbaar, om niet te zeggen onuitstaanbaar.

Agapè is de schenkende, de zich gevende, de offerende liefde. De eros doet zeggen: *'Maak mij gelukkig'*; de agapè: *'Ik wil jou gelukkig maken'*.

De schrijver van dit liefdeslied getuigt: de Bron van die gevende liefde is *God*. Hij wordt door de collega van Paulus, Johannes, liefde genoemd: *God is liefde*. Dat is een kolossale werkelijkheid. De dragende kracht van de werkelijkheid, de maker en schepper van al het bestaande, de Vader van alle leven is liefde. Daar ligt voor Paulus de bron van alle liefde. Probeer eens te bedenken hoe fundamenteel dat is. Van God vernemen we (op z'n Duits, *'vernehmen'* is: in je opnemen), dat Hij uit pure mensenliefde zijn eigen Zoon heeft opgeofferd en van deze Christus vernemen wij dat Hij daarbij tot het alleruiterste ging. Liefde.

Deze eeuwige liefde heeft jullie al vroeg bereikt. Ze is je persoonlijk toegezegd bij je doop. Deze belofte wordt nooit teruggenomen, nooit.

Merkwaardig dat het lied van de liefde dat we lazen, dat onvergankelijke lied, ooit aan de christelijke gemeente van Korinthe geschreven in een brief, door een notoire *vrijgezel* is geschreven. Dit in tegenstelling tot het beroemdste van alle liefdesliederen, het Hooglied, dat aan Salomo wordt toegeschreven, die al te veel vrouwen heeft bemind... Het Hooglied is dan ook erotisch van aard.

Paulus' lied heft het begrip 'liefde' op tot een alles overwinnende werkelijkheid : de liefde van en tot God, van en tot elkaar als mensen, tot de vreemdeling, tot de vijand, tot de broeders en zusters, tot je eigen partner – alle liefde in dat ene woord: 'agapè. Over *deze* liefde gaat het dus wanneer we als met een lampje nog even langs dit liefdeslied lopen en er een paar fragmenten van trachten te 'vernemen'.

Bijbelse liefde is *geen affectie* (er is weinig psychologie in de bijbel) maar *daad*. Liefde moet je doen.

Ze kiest en handelt. Haar doel is niet het bevredigen van het eigen ik, maar het welzijn van de ander. Ik noem die 'ander' nu maar, meer toepasselijk vandaag: *'partner'*.

Paulus zingt ervan: *'de liefde is geduldig en vol goedheid'*.

Liefde geeft de partner nooit op, kan wachten op het goede moment, geduldig en volhardend. Ze keert het verkeerde in het goede.

De liefde *'kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid'*.

Ze laat de partner in zijn of haar waarde en gunt hem of haar de eigen plaats in het leven. Ze claimt niet voor zichzelf alleen, maar opent ruimte. Ze gaat niet op in eigen ego maar deelt haar gaven met die ander.

'Ze is niet grof en niet zelfzuchtig'.

Wie de ander liefheeft weet zich te gedragen, toont respect en wordt nooit grof, want dat zou gebrek aan liefde zijn.

'Niet zelfzuchtig' Hiernaast citeer ik toch even de Statenvertaling: *'Zij zoekt zichzelf niet'*

Ze laat eigen belangen niet koste wat kost prevaleren wanneer duidelijk is dat de partner daarvan de dupe is.

'Ze laat zich niet boos maken en rekent het kwaad niet aan'.

Deze zin verraadt dat er wel eens wat loos kan zijn in je relatie. Liefde kan dat aan en rekent een verkeerde houding of daad niet toe in een soort boze afrekening. Die rekening komt niet.

Zo gaat Paulus, de gedrevene, nog even door. Ik breek hier af, want het wordt mij en jullie te veel. Het zou immers een korte overdenking zijn.

De apostel komt tot *conclusies*.

'De liefde zal nooit vergaan'.

Er zal veel vergaan. Alles wat tekort schiet en beperkt is zal verdwijnen. Soms denk je wel eens bij het ouder worden: wat blijft er overeind? Alles verandert!

Paulus weet dat ook. Maar hij is een *toekomstmens* want hij leeft naar het nieuwe leven, dat komt omdat het beloofd is. Ik geloof daar ook vast in, het stempelt je verlangen en je doelgerichtheid. Alleen: *hoe* dat zal zijn – ik weet het niet.

Het volmaakte komt. De volmaakte kennis. Ook de volmaakte liefde. Die bestaat hier op aarde niet. Wij kijken nog 'in een wazige spiegel'. Zelfs Tristan en Isolde, klassiek model voor een liefdespaar, waren in hun liefde niet volmaakt.

Het slot van dit liefdeslied is de onvergankelijke en diepzinnige uitspraak: *'Nu zijn er nog geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde'*.

Zonder geloof vaart niemand wel en zonder hoop ben je arm.

Maar geloof zal eens overgaan in aanschouwen en hoop in vervulling.

De liefde blijft. Die is de grootste. Die is eeuwig.

Jan Wit, blinde dichter die als een ziener kon schouwen, vertolkte dit zo:

Geloof en hoop en liefde worden
nooit van ons genomen.
Gedrieën bouwen zij de orde
die God zal doen komen.
Dan vieren wij het bruiloftsfeest
en mogen blijde zingen
van drie verheven dingen,
maar van de liefde 't meest.

Tenslotte: bruidspaar, wie *bidden* geleerd heeft en het nog altijd doet, die bidt voor
jullie.

Wie een hartelijke *wens* wil meegeven, die zal niet aarzelen.

Wat bidden en wat wensen wij? Dat jullie veel mogen beleven en doorgeven van die
eeuwige liefde, die nooit vergaat.

Amen.